

KÖZGAZDASÁG ISMERETEK SZAKMAI ÁGAZATI PRÓBAÉRETTSÉGI VIZSGA

2017. február 18.

Az írásbeli vizsga időtartama: 180 perc

Név	
Tanárok neve	
Pontszám	
E-mail cím	

STUDIUM GENERALE KÖZGAZDASÁGTAN SZEKCIÓ

Fontos tudnivalók!

A feladatlap összetett, amelyet a különböző feladattípusok szerint részekre bontottunk.

A kidolgozásnál vegye figyelembe a feladattípushoz tartozó dőlt betűvel szedett tájékoztatót is!

Megoldásainál kövesse a feladat utasításait! Maximális pontot csak akkor kaphat, ha minden részkérdésre válaszolt. Az egyes feladatoknál feltüntettük a részmegoldásokért járó pontszámot is. A maximális pontszám 100.

Kidolgozásait és válaszait a feladatlapon kell rögzítenie. Piszkozatot pótlapon készíthet. Ha a megoldáshoz is szüksége van pótlapra, ezt jelölje meg az adott feladatnál!

A számítások elvégzéséhez nem programozható zsebszámológép használható.

A könyvelési feladatok kidolgozásakor használja a mellékelt vegyesnaplót és számlatükröt!

Sok sikert és jó munkát kíván a Közgáz Szekció!

I. Választásos, egyszerű, rövid választ igénylő feladatok

1. Feleletválasztás (6 • 2 pont)

12 pont

Egy-egy állítás teljessé tételéhez több válaszlehetőséget adtunk meg, de közülük csak egy helyes. A többi változat vagy csak részigazságokat tartalmaz, vagy teljesen hibás. Válassza ki a helyes válasz betűjelét, és írja a feladatok előtt lévő táblázatba a megfelelő sorszám alá! Figyelem! Csak egy helyes választ fogadunk el. Nem egyértelmű, vagy egynél több megjelölés esetén nem adunk pontot.

1.	2.	3.	4.	5.	6.

1. **A vállalat célja a piacbővítés, meglévő piaci részesedés megvédése vagy növelése. Azt a marketingstratégiát, amely a piacbővítés érdekében új felhasználási módokat keres, ösztönzi a felhasználást, ... marketingstratégiának nevezzük.**

- a) piackihívó
- b) piacmehűző
- c) piacvezető
- d) piackövető

2. **A szolgáltatások kiemelt tulajdonságai közé tartozik**

- a) az elválaszthatóság.
- b) a romlékonyság.
- c) a) és b) válasz is helyes.
- d) egyik válasz sem helyes.

3. **A vállalatok stratégiájára igaz, hogy**

- a) részletes.
- b) a feladatok elvégzésének a konkrét módját mutatja meg.
- c) sok bizonytalansággal számol.
- d) az alkalmazottak ehhez igazítják egyéni terveiket.

4. **A maslow-i hierarchia szerint az önmegvalósítás szintje**

- a) a legmagasabb rendű szint.
- b) a legalacsonyabb rendű szint.
- c) a szeretet, társadalmi összetartozás szükségleteinek a szintje.
- d) elérése után nem jelenik meg újabb szükséglet.

5. **A bankszámlaszerződés szerint a bank joga, hogy**

- a) adatokat szolgáltatson.
- b) számlakivonatot kapjon a számlákon történő pénzmozgásról.
- c) megbízásokat adjon, és ezeket módosítsa.
- d) a betétek és hitelek után kamatot számítson fel.

6. **Az olyan piacorientációt, amit tömeggyártás jellemez, a fogyasztók pedig az olcsó termékeket részesítik előnyben**

- a) marketing koncepciónak nevezzük.
- b) termelési koncepciónak nevezzük.
- c) társadalomközpontú koncepciónak nevezzük.
- d) értékesítési koncepciónak nevezzük.

II. Szöveges feladatok

1. Igaz-Hamis állítások (4 • 2 pont)

8 pont

Az alábbiakban felsorolt megállapításokról el kell döntenie, hogy igazak vagy hamisak. Kérjük, hogy az állítások elé írt I (igaz), illetve H (hamis) betűvel jelezze döntését! Áthúzott betűjeleket vagy nem egyértelmű jelöléseket nem fogadunk el. FIGYELEM! VÁLASZÁT INDOKOLNIA IS KELL! Minden helyes indoklás 1 pontot ér.

1. A marketing mixben a 4P a következő tényezőket vizsgálja: árpolitika, termékpolitika, politikai környezet és reklámpolitika.

2 pont

2. A jogforrási hierarchiában a kormányrendelet nem magasabb rangú, mint a törvény.

2 pont

3. Egy vállalat törzstőkéje kizárólag pénzügyi tőkéből állhat.

2 pont

4. Várva várt pókerszettjeink megérkeztek a boltunkba, amelyeket azon nyomban kifizettünk a beszállítónak. Ha ezt lekönyveljük, akkor a tárgyi eszközök számlánk tartozik oldalán, valamint a szállító számla követel oldalán fog ez a gazdasági esemény megjelenni. (Feltételezve, hogy a boltunk kereskedelmi tevékenységei közé tartozik a pókerszettek értékesítése.)

2 pont

2. Definíciók (5 • 1 pont)

5 pont

Írja le röviden, 2-4 sorban a felsorolt fogalmak, illetve gazdasági jelenségek meghatározását vagy értelmezését!

1. Adó:

2. Mérleg:

3. Értékpapír:

4. Jogi norma:

5. Explicit költség:

3. Párosítás (5 • 1 pont)

5 pont

Patrik úgy döntött, hogy makroökonómia-óra helyett inkább elmegy az egyetemen rendezett pókerbajnokságra. Sajnálatos módon az órai jegyzetet nem sikerült megszereznie, ezért most fogalma sincs az SNA mutatókról, és segítségre szorul a megértésükben. Párosítsa össze az alábbi SNA mutatókat a hozzájuk illő definícióval, és írja be a táblázatba a megfelelő betűjelet!

a) Egy ország gazdasági szereplői által adott évben végső felhasználásra fordítható összes nettó jövedelem.	1. GNDI
b) Egy nemzetgazdaság szereplői által egy év alatt realizált összes bruttó elsődleges jövedelem.	2. NNI
c) Egy ország területén egy év alatt keletkezett nettó elsődleges jövedelmek összessége.	3. GDP
d) Egy ország gazdasági szereplői által adott évben végső felhasználásra fordított összes bruttó jövedelem.	4. GNI
e) Egy nemzetgazdaság szereplői által egy év alatt realizált összes nettó elsődleges jövedelem.	5. NNDI
	6. NDP

1	2	3	4	5	6

4. Kiegészítés (5 • 1 pont)

5 pont

Nevezze meg melyik számviteli alapelvre vonatkoznak a példák!

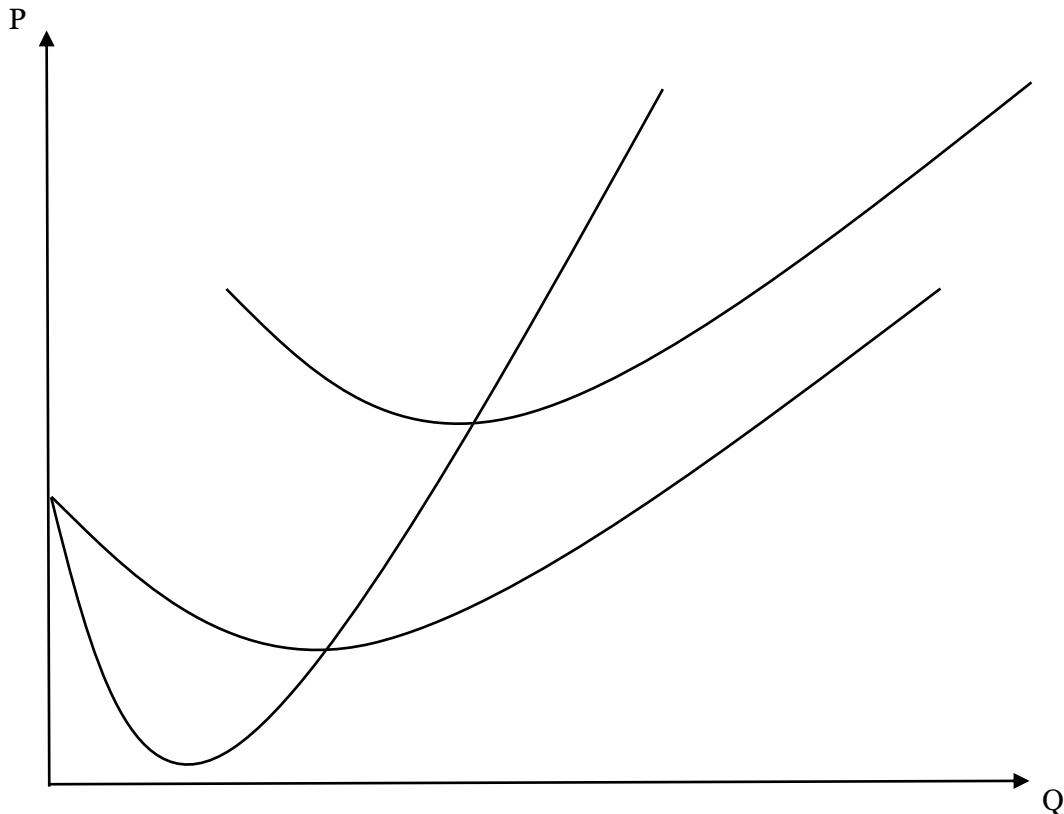
- a) ..... : A tárgyév nyitómérlegében szereplő adatoknak meg kell egyezni az előző év zárómérlegének adataival.
- b) ..... : A vállalat nem mutathat ki eredményt, ha az árbevétel vagy a bevétel pénzügyi realizálása bizonytalan.
- c) ..... : Minden olyan gazdasági eseményt könyvelni kell, ami hatással van az eszközökre és forrásokra, illetve a tárgyévi eredményre a mérleg fordulónapját követően.
- d) ..... : A bevételek és költségek, illetve a követelések és kötelezettségek egymással szemben nem számolhatók el.
- e) ..... : A bevételeknek és költségeknek ahhoz az évhez kell kapcsolódniuk, amikor gazdaságilag felmerültek.

5. Elemző-értékelő feladat (5 • 1 pont)

5 pont

Az alábbiakban a Közgáz Szekció kiadványkészítésének költségfüggvényeit láthatja.

- Írja be a függvények nevét az ábrába!
- Jelölje be az ábrán a kiadvány kínálati függvényét a megfelelő függvénytartomány megvastagításával (feltételezzük, hogy a közgázos kiadványok piacán tökéletes verseny van)!
- Tételezzük fel, hogy a kiadványkészítés egy nagyon jövedelmező iparág, és a közgázosoknak sikerül profitot realizálnia belőle. Vegyen fel az állításnak megfelelő árszintet, és jelölje P^* -al, valamint jelölje az árszinthez tartozó termelési mennyiséget Q^* -al!
- Jelölje a profit mértékét szemléltető téglalap sarokpontjait P^* , B, C és D betűkkel!
- Konkurens vállalatok megjelenése miatt visszaesett a kiadványok eladott mennyisége, de még így sem realizálnak veszteséget. Rajzoljon be egy olyan MR függvényt, amely mellett a bevételek pontosan megegyeznek a költségekkel!

III. Üzleti számítást, könyvviteli tételszerkesztést igénylő feladatok

1. feladat (3+8+1 pont)

12 pont

Idei pénzügyi vezetőnk, Petike egy pályázaton nyert 1 500 000 Ft-ot, és úgy döntött, hogy deviza számláján euróban köti le. A piaci kamatláb 5%, az euró árfolyama pedig 310 HUF/EUR. Az ötödik év végére az euró árfolyama várhatóan 312 HUF/EUR-ra emelkedik.

a) Hány forintja lesz Petinek, ha 5 év múlva kiveszi a pénzét a bankból? Válaszát egészekre kerekítse!

Az alacsony hozamot látva inkább más alternatívákat keres, hogy pénzét jövedelmezőbben tudja befektetni. Három opciót talált, mind pontosan 1 500 000 forintnyi befektetést igényel. A piaci kamatláb továbbra is 5%.

A. Megvásárolhatja és vetítőteremmé alakíthatja a C épület nagyelőadóját, ennek éves bevétele 200 000 Ft lenne, melyet élete végéig kapna.

B. Vásárolhat Orsi újonnan nyílt szakdolgozatíró-cégétől 15 db kötvényt (100 000 Ft/db), melyek évente 20% kamatot fizetnek, és 4 év múlva Orsi másfélszeres áron visszavásárolja őket.

C. Kölcsönadhatja jó barátjának, Martinnak, aki 5 év múlva 1 800 000 forintot adna vissza neki.

b) Számolja ki a három opció nettó jelenértékét! Válaszát egészekre kerekítse!

c) Válassza ki, hogy a három lehetőség közül melyik éri meg Petinek a legjobban! Válaszát indokolja!

2. feladat (1+2+3+2+2 pont)

10 pont

Matyi egy táblázatban összesítette, hogy évente a Matek-Törgáz meccseken hány gólt rúgtak a Törgázosok. Statisztikailag akarta értékelni a focicsapat teljesítményét, de erre már sajnos nem jutott ideje. Segítsen neki befejezni az elkezdett munkát az alábbi kérdések megválaszolásával! A kiszámított mutatókat 2 tizedesjegyre kerekítse!

- a) Nevezze meg milyen statisztikai sor található a táblázatban! .....
- b) Töltse ki a táblázatot!

Évek	Rúgott gólok	Bázisviszonyyszám (2013 = 100%)
2013	8	
2014	5	
2015	6	
2016	9	

- c) Számítsa ki a Törgázosok rúgott góljainak szórását!
- d) Számítsa ki a gólváltozás átlagos ütemét, és nevezze meg a mutatószámot!
- e) Számítsa ki a Törgázosok teljesítményének változását 2015-ről 2016-ra, és szövegesen is értelmezze az eredményt!

3. feladat (3+10 pont)

13 pont

Maci órái után megéhezett, ezért ellátogatott az újonnan nyílt Mr.Funk fánkboltba. Három terméket figyelt meg, ami különösen megtetszett neki, az oreos fánk, a csokival töltött fánk és az m&m-es fánk. Közgazdaságtani tanulmányait felhasználva megállapította a hozzájuk tartozó keresleti és kínálati függvényeket, amelyek a következőképpen néznek ki:

$$D_o^{-1} : P = 1800 - \frac{3}{2}Q$$

$$S_o : Q = 30 + \frac{7}{3}P$$

$$D_{cs} : Q = 810 - 2P$$

$$S_{cs}^{-1} : P = Q - 30$$

$$D_m^{-1} : P = 1000 - Q$$

$$S_m^{-1} : P = -\frac{200}{3} + \frac{2}{3}Q$$

a) Állapítsa meg a három fánk egyensúlyi árát!

b) Egy kis kísérletezés után Maci megállapított néhány információt a különböző fánkok hasznosságáról, és ezeket egy táblázattal is szemléltette. Közgazdaságtani ismereteit felhasználva töltse ki a táblázatot (2 tizedesjegyre kerekítve), majd határozza meg Maci optimális fánkfogyasztását! Válaszát indokolja is!

Q	TU _o	MU _o	$\frac{MU_o}{P_o}$	TU _{cs}	MU _{cs}	$\frac{MU_{cs}}{P_{cs}}$	TU _m	MU _m	$\frac{MU_m}{P_m}$
1	270			200			600		
2	342				39				0,25
3			0,15	269					
4		42					814	54	
5	472,9			305	13		860		
6		16,1		300				25	

4. feladat (2+2+2+4 pont)

10 pont	
----------------	--

Egészítse ki az adott gazdasági esemény alapján kiállított bizonylatok hiányzó adatait! Ahol szükséges, készítsen mellékszámítást! (Áfa esetén mindenhol 27%-kal számoljon!)

- a) Bálint, a KG-s focicsapat kapitánya 11 mezt rendelt a csapattagoknak a Mez-Telen Kft.-től 2 000 Ft/db + áfás egységáron.

Kedvezményezett neve: .....

Számlán szereplő végösszeg: .....

- b) Patrik és Domi egy új vállalkozást indítottak, amiben tortillákat értékesítenek. A tortillák elkészítéséhez 20 kg csirkehúst rendeltek, a számla szerint bruttó 36 830 Ft-ért.

Egységár: .....

Áfa összege: .....

- c) Betti egy közlő szekciós programhoz 20 fő számára 30 000 Ft-ért foglalt szállást 2017.02.16-án. A foglaláskor 5 000 Ft előleget fizetett. A fennmaradó összeget 3 nap múlva kell elutalnia.

Átutalás összege: .....

Terhelés napja: .....

- d) Adrián egy videotékát nyitott, ahol a kedvenc filmjeit fogja árusítani. 550 DVD-t vásárol a számla végösszege szerint 558 800 Ft-ért, aminek később a 25%-át 1 125 Ft/db + áfáért értékesíti.

Beszerzés egységára: .....

Készletkiadás mennyisége: .....

Levonható áfa: .....

Fizetendő áfa: .....

5. feladat (12+3 pont)

15 pont

Könyvelje le a gazdasági eseményeket idősorosan! Ahol szükséges, végezzen mellékszámítást! Vállalkozásunk költségeit az 5-ös számalosztályban könyveli, valamint évközi készletnyilvántartást vezet. Az áfa mértéke minden esetben 27%.

a) Pít nem tanulta meg rendesen a középiskolában a számvitelt. Mutassa meg neki, hogy kell az alábbi gazdasági eseményeket lekönyvelni!

- 2017. január 3. 1 200 kg alapanyagbeszerzés 750 Ft/kg + áfa egységáron. Az anyaganalitika szerint a nyitókészlet 800 kg 630 Ft/kg-os egységáron.
- 2017. január 5. 1 300 kg mennyiségű alapanyagfelhasználás történik. A készletcsökkenés értékelése FIFO módszerrel történik.
- 2017. január 10. Termelőgépet vásárolunk 4 000 000 Ft + áfa értékben.
- 2017. január 17. Átutalással kiegyenlítjük az alapanyag vásárlásból származó összes tartozásunkat.
- 2017. január 19. Értékesítünk 700 db készterméket 800 Ft + áfa darabáron. A készletanalitika szerint a nyitókészlet 1 100 db, 770 000 Ft.
- 2017. január 21. A vevő kiegyenlíti a tartozását, a jóváírási értesítés megérkezett.
- 2017. január 31. Aktiváljuk a termelőgépet.
- 2017. január 31. Havi terv szerinti értékcsökkenés:
Ingatlanok bekerülési értéke 9 000 000 Ft, tervezett maradványértéke 2 100 000 Ft, a tervezett használati idő 5 év. A leírás lineáris.

b) Készítse el az áfaelszámolást, és húzza alá az elszámolandó áfa típusát!

Fizetendő áfa	
Levonható áfa	
Elszámolandó áfa	

Befizetendő / Visszaigényelhető

Az 5. feladat folytatása

Vegyesnapló, ...								
Dátum	Tartozik számla száma	Tartozik számla neve	Követel számla száma	Követel számla neve	Szöveg	Tartozik összeg	Követel összeg	

Számlatükör

1. Befektetett eszközök

- 11. Immateriális javak
- 12-15. Tárgyi eszközök
- 12. Ingatlanok
- 123. Épületek
- 129. Ingatlanok terv szerinti értékcsökkenése
- 13. Műszaki berendezések, gépek, járművek
- 131. Műszaki berendezések, gépek, járművek
- 139. Műszaki berendezések, gépek, járművek terv szerinti értékcsökkenése
- 14. Egyéb berendezések, felszerelések, járművek
- 149. Egyéb berendezések, felszerelések, járművek terv szerinti értékcsökkenése
- 16. Beruházások, felújítások
- 161. Befejezetlen beruházások
- 17-19. Befektetett pénzügyi eszközök

2. Készletek

- 21. Alapanyagok
- 22. Egyéb anyagok
- 23. Befejezetlen és félkész termékek
- 25. Késztermékek

3. Követelések, pénzügyi eszközök és aktív időbeli elhatárolások

- 31. Követelések áruszállításból, szolgáltatásból (Vevők)
- 32. Követelések kapcsolt vállalkozással szemben
- 33. Követelések egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben
- 34. Váltókövetelések
- 361. Munkavállalókkal szembeni követelések
- 37. Értékpapírok
- 38. Pénzeszközök
- 381. Pénztár
- 384. Elszámolási betét
- 389. Átvezetési számla

4. Források

- 41. Saját tőke
- 411. Jegyzett tőke
- 412. Tőketartalék
- 413. Eredménytartalék
- 419. Mérleg szerinti eredmény
- 42. Céltartalékok
- 43. Hátrasorolt kötelezettségek
- 44. Hosszú lejáratú kötelezettségek
- 444. Beruházási hitel
- 45-47. Rövid lejáratú kötelezettségek
- 452. Rövid lejáratú hitelek
- 454. Kötelezettségek áruszállításból, szolgáltatásból (Szállítók)
- 455. Beruházási szállítók
- 46. Adóelszámolások
- 461. Társasági adó elszámolása
- 462. Személyi jövedelemadó elszámolása
- 463. Költségvetési befizetési kötelezettségek
- 464. Költségvetési befizetési kötelezettségek teljesítése
- 466. Előzetesen felszámított általános forgalmi adó
- 467. Fizetendő általános forgalmi adó
- 471. Jövedelemelszámolás
- 473. Társadalombiztosítási kötelezettségek
- 479. Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek

- 49. Rendező számlák
- 491. Nyitómérleg számla
- 492. Zárómérleg számla
- 493. Adózott eredmény elszámolása számla

5. Költségnemek

- 51. Anyagköltség
- 52. Igénybe vett szolgáltatások
- 53. Egyéb szolgáltatások
- 54. Bérköltség
- 55. Személyi egyéb kifizetések
- 56. Bérjárulékok
- 57. Értékcsökkenési leírás
- 581. Saját termelésű készletek állományváltozása

8. Értékesítés elszámolt önköltsége és ráfordítások

- 81. Anyag jellegű ráfordítások
- 82. Személyi jellegű ráfordítások
- 83. Értékcsökkenési leírás
- 86. Egyéb ráfordítások
- 87. Pénzügyi ráfordítások
- 88. Rendkívüli ráfordítások

9. Értékesítés árbevétele és bevételek

- 91-94. Értékesítés árbevétele
- 96. Egyéb bevételek
- 97. Pénzügyi bevételek
- 98. Rendkívüli bevételek ruházási szállítók